

AZ ERDŐ

1989. OKTÓBER · XXXVIII. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT

ERDÉSZETI LAPOK

121. ÉVFOLYAMA

T A R T A L O M

GYORSAN NÖVŐ FAFAJOK TERMESZTÉSE (Jérôme R.) — — — — —	429
Mészáros János aks.: Elnöki megnyitó — — — — —	430
Raisz Gusztáv: Erdőgazdálkodás a mezőgazdasági nagyüzemekben — — — — —	432
Keresztési Béla aks.: Az akác a mezőgazdaság faja — — — — —	435
Dr. Solymos Rezső: Az akác és a nyárak szerepe fellátásunkban — — — — —	437
Dr. Bencez Tibor: A tízéves erdőtelepítési stratégia célkitűzései — — — — —	444
Dessewffy Imre: Az akác és nyár iparifa-választékok hasznosítása — — — — —	447
Dr. Királyi Ernő: Faültetés az MTA előtt, a 200 éves akác emlékfá mellett — — — — —	450
Dr. Dobos Tibor: A környezetállapot-minőség változásának hatásmechanizmusa — — — — —	454
Szodfridt István: Hazai talajtípusaink védelméről — — — — —	460
Bartha Dénes: A hazánkbeli kipusztult fa- és cserjefajok — — — — —	463
Dr. Kollwenz Ödön: Néhány gondolat az új erdőtervény-tervezetthez — — — — —	466
Dr. Mátrabérczi Sándor: ELMIA WOOD 1989 — — — — —	468
Apatóczy István: Erdők — érdekek — értékek — — — — —	470
Molnár László: Országos erdészeti politikát! — — — — —	471
Kiss Géza: Rövidfás fafeldolgozás a Gemenci ÁEVEG-ban — — — — —	472

Címkép: Akác emlékfák ültetése az MTA előtt (Fotó: Pócz T.)

СОДЕРЖАНИЕ

ВЫРАЩИВАНИЕ БЫСТРОРАСТУЩИХ ПОРОД	
Й. Месарош: Открытие конференции	430
Г. Райс: Лесное хозяйство в крупных сельскохозяйственных предприятиях	432
Б. Керестеши: Белая акация — порода сельского хозяйства	435
Д-р Р. Шоймош: Значение акации и тополей в снабжении древесиной	437
Д-р Т. Бенце: Стратегические цели десятилетних лесопосадочных работ	444
И. Дежеши: Использование сортиментов акации и тополя	447
Д-р Е. Кираи: Деревосадки перед зданием ВАН рядом с 200-летней белой акацией	450
Д-р Т. Добос: Механизм влияния изменения состояния окружающей среды	454
Д-р И. Содфридт: О защите отечественных земельных ресурсов	460
Д. Барта: Вымершие виды кустарников и деревьев в Венгрии	463
Д-р Е. Коллвену: Несколько мыслей о новом лесном законе	466
Д-р Ш. Матраберци: ELM A WOOD 1989	468
Л. Молнар: Государственная лесная политика	471

CONTENTS

PLANTING FAST GROWING SPECIES	
J. Mészáros: Presidential speech	430
Raisz, G.: Forestry in the large scale agricultural enterprises	432
Keresztési, B.: The gypsy locust as the timber for agriculture	435
Solymos, R.: The role of poplars and gypsy locust in the wood supply of Hungary	437
Bencez, T.: The main goals of the ten years afforestation strategy	444
Dessewffy, I.: The utilization of the industrial assortments of poplar and black locust	447
Királyi, E.: The ceremonial tree planting beside the 200 years old memorial tree in front of the Hungarian Academy of Sciences	450
Dobos, T.: The affective mechanism of changing the quality and conditions of the environment	454
Szodfridt, I.: About the protection of certain soil types in Hungary	460
Bartha, D.: Bush and tree species used to live in Hungary	463
Kollwenz, Ö.: Some thoughts about the draft of the new Forest Act	466
Mátrabérczi, S.: ELMIA WOOD 1989	468
Molnár, L.: Establish a national forestry policy!	471

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. A szerkesztőség címe: 1061 Budapest, Anker köz 1. Telefon: 1225-683. A szerkesztésért felelős: dr. Solymos Rezső, címe: 2000 Szentendre, Római sánc u. 17. Telefon: 26-10-764.

Kiadja: a Delta Szaklapkiadó és Műszaki Szolgáltató Leányvállalat, 1093 Budapest, Közpark u. 4. Telefon: 1175-200. Felelős kiadó: BUDAI FERENC főigazgató. Egri Nyomda, 3301 Eger, Vincellériskola u. 3. Felelős vezető: Kopka László igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR). Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 20,- Ft. Előfizetés fél évre: 120,- Ft. Kúlkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149. Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

GYORSAN NÖVŐ FAFAJOK TERMESZTÉSE

tudományos ülészek

Ezen a címen tartott a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium Erdészeti és Faipari Hivatala, valamint az MTA—MÉM erdészeti bizottsága kétnapos, tudományos ülészeket Budapesten, az Akadémia dísztermében.

Az ország minden részéből ide sereglett erdészeti szakközönség előtt *Mészáros János* akadémikus, az agrártudományok osztályának alelnöke nyitotta meg az ülészeket. Az első nap délelőttjén hét előadás hangzott el, majd a szünetben az Akadémia épülete előtti téren álló — az ország egyik legöregebbjének tartott — akácfa ünnepélyes felújítására került sor. A már vészesen megdőlt faóriás rövidesen szükségessé váló pótlására három fiatal suhángot ültettek az erre kiválasztottak. Az egyiknek *Szentágothay János* akadémikus, az Akadémia képviselőjében és *dr. Királyi Ernő* MÉM—EFH-hivatalvezető, másiknak *Raisz Gusztáv* MÉM miniszterhelyettes és *dr. Gál János*, egyetemünk rektora, még másnak *dr. Bielek József*, a Fővárosi Tanács elnöke és *Keresztesi Béla* akadémikus, az ERTI kutatóprofesszora volt az ültetője. Díszkíséretet az ülészek közönsége adott.

Az ülészek folytatásaként a délelőtti előadásokat követően még összesen 22 hangzott el, érdemi hozzászólások nélkül. Az ülészeket *dr. Gál János* zárta be. Sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a kérdéssel erősen érintett mezőgazdaság gyéren volt képviselve a két napon. Nagy örömmel nyugtázta a fiatalok eredményes jelentkezését, elismeréssel szólt a *Keresztesi* alapította akáciskoláról és nyárfakutatásunk jelentős eredményeiről. Végül nyilvánosságot sürgetett az elhangzottaknak. Ennek igyekszik elegenden tenni lapunk a jelentősebbek folyamatos közlésével. Ezt ebben a lapszámban megkezdjük és a következőben folytatjuk.

Jérôme René

ELNÖKI MEGNYITÓ

MÉSZÁROS JÁNOS AKADÉMIKUS

A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya nevében tisztelettel köszöntöm az Akadémia és a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala által közösen rendezett tudományos ülésszak vendégeit, előadóit és hallgatóit.

Jelen ülésszakunknak — többek között — aktualitást ad az is, hogy az Akadémia elnöksége a közelmúltban, 1988 októberében tárgyalta meg „Az erdők szerepe a gazdasági és társadalmi fejlődésben” című interdiszciplináris helyzetelemzést, amelyet az agrártudományok osztálya terjesztett elő. Ezt megelőzően öt éve, 1983 októberében foglalkozott az elnökség az erdészet fejlesztésével és az ágazati irányítási rendszer továbbfejlesztésével.

Mindkét helyzetelemzés érintette az erdészet és a faipar minden fontos területét. A mostani értékelés két fő témája az erdők nyújtotta sokféle gazdasági és társadalmi hasznát, valamint az erdőket fenyegető veszélyek voltak. Az erdők sohasem nyújtottak annyi és olyan sokféle hasznót, mint napjainkban, de pusztá fennmaradásukat sem fenyegette még nagy területeken olyan veszély, mint jelenleg.

A magyar erdészet eredményeit nemzetközileg is számontartják. A kutatás képes volt a közkinccset képező erdészeti ismeretekhez szellemi értéktöbblettel hozzájárulni, a gyakorlat pedig jelentős sikereket ért el az erdővagyon bővített újratermelésében. 1946—1985 között több mint félmillió hektár új erdőt telepítettek, főként — az ülésszakunk témakörét jelentő — gyorsan növő fafajokból. Így az ország erdeinek élőfakészlete az 1946. évi 150 millió m³-ről 275 millió m³-re növekedett, ami lehetővé tette a fakitermelés több mint háromszorosára való növelését.

Az erdőgazdaságokban célszerű tovább ösztönözni a jó minőségű fa termesztését. A kormány — 1991—2000 között — a gazdaságos élelmiszer-termelésre nem alkalmas földeken 150 ezer ha új erdő telepítését irányozta elő. Az MTA—MÉM erdészeti bizottság 2050-ig további 700 ezer ha új erdő tele-

pítését javasolta. Az új erdőket, csakúgy mint eddig ezután is a mezőgazdasági nagyüzemek létesítik. Ezért nálunk az erdőgazdaság szerves része az agrárgazdaságnak, az erdészeti politika pedig az agrárpolitikának. Mivel az erdőterület növelése népgazdaság és ösztársadalmi érdekeket szolgál, szükséges, hogy az illetékes párt- és kormányzervek segítsék megteremteni az erdészeti további, gyors ütemű fejlesztésének feltételeit. Szükséges az is, hogy az MSZMP agrárpolitikai téziseiben is nagyobb hangsúlyt kapjon az erdőtelepítés, mint a racionális földhasznosítás fontos lehetősége.

Az új erdők, a jó minőségű fa létrehozásában döntő szerepe van a gyorsan növő fafajok termesztésének. Bár az erdővel, mint komplex biológiai és ökológiai rendszerrel az erdészek foglalkoznak legtöbbit, a nagy erdőtelepítésekkel kapcsolatos kutatási feladatok megoldásában szükség van a biológusok, ökológusok, botanikusok, fiziológusok, fitopatológusok, kémikusok és közgazdászok szoros együttműködésére. Ennek érdekében elengedhetetlenül szükséges az erdészeti és faipari kutatás újraértékelése, működési feltételeinek javítása, valamint a kutatás, oktatás és a gyakorlat eddiginél szorosabb együttműködése.

A jelenlegi, kétnapos tudományos ülészak a gyorsan növő fafajok témakörével foglalkozik. Ezen belül nagy hangsúllyal szerepel az akác, a nyár és a fűz termesztése, illetve hasznosítása. Az előadások érintik az említett fafajok erdőgazdasági szerepét, a termesztési feltételrendszerét, fájuk beltartalmi tulajdonságait, felhasználását, s nem utolsósorban kitermelésük technológiáit és gépeit, valamint erdővédelmi kérdéseit. Olyan témakörök is napirendre kerülnek, mint a meddőhányók fásítása, a nyárak és fűzek szerepe a szennyvizek biológiai tisztításában, valamint a méhlegelő, az energia- és takarmányerdők problémaköre stb.

Ezen gondolatok jegyében nyitom meg a tudományos ülészakot. Őszintén kívánom, hogy ez a két nap adjon újabb erőt és ösztönzést az eddig elért, jelentős kutatási és gyakorlati eredmények hasznosításához, összehangoltabb, lendületesebb továbbviteléhez a hazai erdőgazdálkodás és az egész népgazdaság fejlesztése érdekében.